

Suomen Eläinlääkäriliiton ja Suomen Eläinlääkärilehden saama kirje Esa Kestiltä, Jan Räihältä ja Mikael Granholmilta. Kirjeestä on julkaistu kirjoittajien lyhentämä versio Eläinlääkärilehdessä 3/15, joka ilmestyi 21.4.2015 Lukijalta-palstalla otsikolla Yritysrakenteen muutoksista

Yleinen kirje Suomen eläinlääkäriliiton jäsenistölle, hallitukselle sekä valiokunnille julkaistavaksi Suomen eläinlääkärilehdessä.

Viimeisen vuoden aikana on ollut melko paljon kirjoittelua alamme yritysrakenteen muuttumisesta ja sen vaikutuksista . Voidaan perustellusti todeta, että kirjoitusten sävy on ollut hyvin yksipuolinen ja negatiivinen. Erityisesti, tätä kirjoittaessa vielä kilpailuviraston tarkastelun alaisuudessa oleva, kahden suurimman yrityskonsernin suunniteltu keskinäinen yhteenliittymä on avannut kielen kannat vapaata lehdistöä myöten. Sävy tämänkin kirjoittelun osalta on tarkasti noudattanut aikaisempaa linjaa. Yritysketjujen näkökulmaa ei ole juuri kysytty ja ne nousevat esiin toistuvasti kaiken pahan alkuna. Katsomme, että tässä vaiheessa on aika tuoda päivän valoon myös toisenlainen näkökulma, jo tasapuolisuuden nimissä.

Univet oli toimintansa alkuaikoina, kolmen aikanaan Suomen suurimpiin kuuluvan yhtiön muodostama yritysryhmä. Yhtiö perustettiin loppuvuodesta 2008. Kaikki yhteenliittyneet yritykset olivat eläinlääkäreiden perustamia ja johtamia perheyrityksiä. Jokainen omistaja oli osallistunut merkittävässä määrin päivittäisen potilastyön kuin hallinnonkin pyörittämiseen. Näin on myös jatkunut näihin päiviin saakka. Jokaisessa yhtiön kannalta merkittävässä päätöksenteossa on ollut eläinlääkäreitä mukana merkittävässä roolissa.

Univetin perustamisen taustalla oli ennen kaikkea huoli suomalaisen lemmikkieläinlääketieteentasosta. Osaaminen on maassamme keskittynyt lähinnä kasvukeskuksiin. Kontrasti palveluiden saatavuuden sekä kompetenssin osalta eri paikkakuntien välillä on paikoin erittäin merkittävä. Alamme yrityskenttä oli erittäin pirstaleinen. Yritysten pieni koko ei antanut mahdollisuuksia suurempien investointien tekemiseen, riskit olivat liian suuria. Toisaalta tietoisuus uusien tutkimus -ja hoitomahdollisuuksien vaatimista taloudellisista panostuksista koko alan kehittymisen kannalta maassamme painoi vaakakupissa yhteenliittymisen suuntaan. Lisäksi huoli työntekijöiden asemasta oli merkittävä. Yhteenliittyneet yhtiöt olivat kasvaneet Suomen mittakaavassa isoiksi rekrytoiden ja kouluttaen kokoajan lisää henkilökuntaa. Pienten perheyritysten liiketoiminta oli kuitenkin lähes kokonaan muutaman avainpelaajan käsissä. Jokainen voi ymmärtää mitä työntekijöille tapahtuu jos pienen yrityksen avainhenkilö sairastuu tai vaikka

omistajaperheen lapsi sairastuu vakavasti. Entä mitä tapahtuu henkilökunnalle, kun omistajien on aika siirtyä eläkkeelle. Tuohon aikaan ei juuri realistisia yrityksen myyntimahdollisuuksia ollut. Kaikki nämä edellä mainitut seikat, riskit, tavoitteet sekä visiot löysivät yhteisen kodin Univetin alta. Palaset asettuivat paikoilleen.

Univet yhtiön ensimmäiset vuodet menivät yhtiötä rakentaessa sekä sisältä, että ulkoa. Pioneerin rooli on aina vähintäänkin vaiherikas. Meille oli erityisen tärkeää, että yrityksen päätöksenteossa liikuttiin aina eläinlääketiede edellä. Yhteinen arvomaailmamme vahvistui ja tavoitteemme kirkastui matkan aikana.

Lemmikkieläinlääketieteen taso ei Suomessa ole ollut koskaan kovinkaan korkealla. Toisin on ollut perinteisesti Ruotsissa. Naapurimaassamme, ehkä historiallisistakin syistä, on pystytty panostamaan lemmikkieläinten hoitoon enemmän kuin meillä. Tämä oli johtoajatus myös Univetissä, kun otimme yhteyttä ruotsalaiseen juuri muodostettuun Evidensia konserniin vuoden 2012 kesällä. Tiedossamme oli, että ruotsalaisissa eläinsairaaloissa tehdään Eurooppalaisittain korkealaatuista työtä. Tähän kehitykseen myös Univet halusi mukaan. Keskustelut Evidensia konsernin edustajien kanssa sujuivat erittäin joutuisasti ja pääsimme yhteiseen näkemykseen tulevaisuudesta v. 2012 lopulla. Yhteenliittyminen Evidensian konsernin kanssa toi Univetille merkittävästi uusia mahdollisuuksia investoida sekä laajentua. Univet on tällä hetkellä kiinteänä osana Euroopan suurinta alamme organisaatiota ja sen tuomia huikkeitä mahdollisuuksia.

Mitä etua sitten yrityskoon kasvamisesta on käytännössä ollut ja kenelle? Yhteenliittyminen heti alkuun toi meille entisille yrittäjille aidon kumppanuuden ja mahdollisuuden jakaa kokemuksiamme ilman rajoja. Yksinyrittäminen vaihtui ryhmätyöksi. Toisaalta se toi meille mahdollisuuden jakaa yrittämiseen oleellisena osana kuuluvaa riskiä sekä toi uskallusta investoida. Esimerkiksi mittavista investoinneista voidaan nostaa Univetin tietokonetomografialaitteistot. Kun Univet aloitteli toimintaansa ei Suomessa ollut ainoatakaan yksityistä tietokonetomografialaitteistoa. Syy tähän oli erittäin korkea hinta. Jo Univetin alkutaipaleella hankimme ensimmäisen laitteemme ensimmäisenä yksityisenä yrityksenä Suomessa. Tämän jälkeen laitteita on tullut melko paljon lisää niin Univettiin kuin muihinkin yrityksiin. Kun joku avaa polun, on sitä helpompi seurata. Kuriositeettina mainittakoon että, Univet Kouvolan eläinsairaalan nykyinen 64-leikelaite on laitetoimittajan ensimmäinen laatuaan pelkästään lemmikkieläintutkimiseen tarkoitettu laite maailmassa. Uuden laitteen tuomat tutkimusmahdollisuudet ovat huikkeitä. Tämän kaltaisesta

kehityksestä hyötyvät ihan kaikki, mutta ennen kaikkea asiakkaamme sekä suomalainen lemmikkieläinlääketiede. Asiat eivät etene koskaan itsestään. Niitä on vietävä aktiivisesti eteenpäin.

Toisena hyvänä esimerkkinä yrityskoon kasvun tuomista hyödyistä voidaan pitää henkilökunnan koulutusmahdollisuuksien jopa räjähdysmäistä kasvua. Enää ei voi olla ammattitaidon kehittäminen kiinni siitä ettei koulutusta ole mahdollista saada tai sitä pitää lähteä hakemaan maailman ääristä. Iso yritys pystyy tarjoamaan henkilökunnalleen runsaasti erilaisia vaihtoehtoja kisa-oppipoikakoulutuksesta (Univet Akatemia), erikoistumiskoulutukseen kuin normaaliin kurssimuotoiseen koulutukseen. Lisääntyneen koulutustarjonnan kautta pystytään nostamaan koko alan keskimääräistä osaamistasoa ja pystymme tarjoamaan kehittyneitä palveluita leveämmällä sektorilla, joka parantaa aivan varmasti lemmikin asemaa Suomessa. Lisääntynyt tietoisuus lisää tietenkin kaikkien eläinlääkäripalveluiden kysyntää.

Kolmantena esimerkkinä yrityskoon kasvun aiheuttamista hyödyistä voidaan pitää koko alan näkyvyyden lisääntymistä. Mitä enemmän alastamme kirjoitetaan sitä aktiivisempia asiakkaamme ovat. Tästä tietenkin hyötyvät kaikki alalla toimivat yritykset ja yrittäjät niin pienet kuin suuretkin. Lisäksi voidaan todeta, että työntekijöiden asema on kohentunut ja muuttunut turvallisemmaksi systemaattisen toiminnan myötä. Eläinlääkäreiden ja hoitajien ammatti-identiteetin kasvua, merkittävästi lisääntyneiden työpaikkojen määrä eivät myöskään voi olla merkityksettömiä seikkoja kenellekään mielestä toiminnan vaikutuksia puntaroitaessa.

Eläinlääkärilehden numerossa 1/2015 puheenjohtaja kehottaa jäsenistöä pitämään yllä eettisesti korkeatasoista ja kollegiaalista keskustelua. Suomen eläinlääkäriliiton johto on kuitenkin viime aikaisilla kirjoituksillaan ja lausunnoillaan on ollut aktiivisesti luomassa vastakkainasettelua ja kitkaa yritystoiminnan sekä liiton välille jopa täysin keinotekoisin argumentein. Kyse ei siis ole pelkästään aggressiivisesta suhtautumisesta suurempiin yrityksiin vaan mattoa ollaan vetämässä jalkojen alta myös pienemmiltä yrityksiltä, omalta jäsenistöltä. Tämä näyttää hieman erikoiselta toiminnalta kun otetaan huomioon että eläinlääkäriliiton jäsenistöstä lienee yli 20% itsenäisiä työtä muille tarjoavia yrittäjiä. Kenen etuja tämänkaltaisella toiminnalla ollaan ajamassa? Mihin tämän kaltaista aggressiivista vastakkainasettelua ja mustamaalaamista tarvitaan? Eikö tämän kaltaisen ammattiyhdistys agitoinnin aika ole ohi ja pyrkiä yhteistyöllä viemään asioita eteenpäin? Ainakaan näiden kommenttien ja toimien osalta ei voida sanoa liiton onnistuneen Sarion asettamien tavoitteiden täyttämässä. Suuremmat

yritykset ovat joka tapauksessa tulleet jäädäkseen myös Suomeen. Me haluamme , että asiakkaamme saavat hoitoa tyytyväisiltä eläinlääkäreiltä ja hoitajilta, työntekijöiltämme. Tällä alalla yritys ei muuten voi onnistua.

Viime aikoina, eri yhteyksistä, olemme saaneet niin ikään lukea Suomen eläinlääkäriliiton kannanottoja tai kannanoton valmisteluja sekä eläinlääkäreiden koulutusmäärien vähentämiseksi ja toisaalta muun hoitohenkilökunnan koulutuksen vähentämiseksi ja toiminnan rajoittamiseksi. Tämän kaltaisten kannanottojen lukeminen saa ainakin allekirjoittaneen kovin surulliseksi. Tunne on kieltämättä kuin olisimme siirtymässä takaisin 70-luvulle. On erittäin vaikea nähdä, mitä positiivista tämän kaltaiset näkemykset läpi mennessään saisivat aikaan ? Miksi juuri nyt annetaan tämän suuntaisia lausuntoja, kun meillä kerrankin mahdollisuudet viedä asioita sille tasolle kun niiden kuuluisikin olla Suomen kaltaisessa sivistysvaltiossa ? Pula osaavista eläinlääkäreistä on ollut kroonista lähes koko historiamme ajan. Eläinlääkärikunta on menettänyt asemiaan työmarkkinoilla pätevien eläinlääkäreiden puutteen takia. Kunnallisten eläinlääkäreiden on vaikea saada sijaisia itselleen. Yksityispuolen kehittämishankkeet kariutuvat siihen ettei eläinlääkäreitä ole riittävästi. Miksi koulutusmääriä tulisi juuri nyt laskea ? Hyvänä käytännön esimerkkinä eläinlääkäripulasta voidaan pitää Univetin Kouvolan sairaalaysikön päivystyshankkeet ovat kaatuneet kerta toisensa jälkeen nimenomaan eläinlääkäreiden puutteeseen. Väitteet eläinlääkäreiden työttömyyden lisääntymisestä voidaankin huoletta kirjata ammattiyhdistys politikoinniksi, eli se ei ole käytännössä totta. Entä lausunnot eläintenhoitajien oikeuksien rajoittamisesta/ erikoistumishankkeista. Eläintenhoitajat ovat kiinteä osa nykyaikaista hoitotyötä/-ketjua, miksi heidän toimintaansa ja kouluttautumistaan pitäisi eläinlääkäriliiton toimesta rajoittaa ? Keinotekoisien uhkakuvien maalaaminen eläintenhoitajista tekemässä eläinlääkäreiden töitä eivät ole tältä vuosituhannelta. Tuskin ne mahtuvat kunnolla edellisellekään.

Voidaan täysin perustellusti väittää, että yrityskoon kasvaminen ketjuuntumisen myötä on selvästi hyödyttänyt suomalaista lemmikkieläinlääketiedettä. Se on mahdollistanut merkittäviä investointeja, parantanut alamme työntekijöiden asemaa sekä tarjoaa ennen näkemättömiä koulutusmahdollisuuksia Lisäksi alan tunnettavuus sekä uusien työpaikkojen määrä on lisääntynyt. Viimeiset vuodet on menty eteenpäin erittäin suurella sydämellä. Uskon ja tiedän, että tästä kehityksestä on hyötyneet ennen kaikkea asiakkaamme , karvaiset perheenjäsenet, mutta myös kaikki lemmikkieläimiä työkseen hoitavat tahot, alan pienemmät ja suuremmat yritykset, kunnaneläinkääkärit ,

eläinfysioterapeutit, trimmaajat jne. Näin tulee olemaan myös jatkossa kun hyvä "pöhinä" alalla saa jatkoa. Toivon aidosti, että voisimme ottaa jatkossa etäisyyttä aikaisemmin velloneeseen negatiivissävytteiseen keskusteluun ja keskittyä yhdessä alamme asioiden eteenpäin viemiseen, sillä tekemistä kyllä riittää meille kaikille. Toisaalta on selvää, että meillä isoissa yrityksissä työskentelevien on aikaisempaa selkeämmin astuttava esiin ja annettava myös meidän toiminnallemme kasvot. Uskon, että me teemme sen jatkossa paljon paremmin ja selkeämmin. Ovimme on aina auki yhteistyölle.

Yhteistyöterveisin, lemmikkien paremman tulevaisuuden puolesta.

Univet Oy hallituksen jäsenet, eläinlääkärit

Esa Kesti

Jan Rähä

Mikael Granholm